

Ministerie van VWS

T.a.v. Ernst Kuipers, Minister voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Ministerie van OCW

T.a.v. Robbert Dijkgraaf, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Datum

21 juni 2022

Betreft/ onderwerp

Tandartsentekort in Nederland: meer opleiden, voldoende regionale spreiding en behoud van kwaliteit.

Geachte heer Kuipers, geachte heer Dijkgraaf,

Al jaren is er sprake van een toenemend tekort aan tandartsen en dit schaadt de algemene mondgezondheid in Nederland. Tijdens het Notaoverleg over mondzorg op 13 juni jl. is door de aanwezige Kamerleden daarom eensgezind opgeroepen tot ingrijpen. De KNMT is verheugd met deze erkenning en de bijbehorende oproep. Gelet op uw voornemen om de uitbreiding van de opleidingscapaciteit te onderzoeken, hechten wij er aan om drie relevante punten onder uw aandacht te brengen. In deze brief pleiten wij voor urgent ingrijpen, maar met oog voor regionale spreiding en het behoud van kwaliteit. Alleen op deze wijze kunnen we gezamenlijk bouwen aan een toekomstbestendige opleidings- en capaciteitsagenda voor de mondzorg.

1. Doorbreek de patstelling: investeer in extra opleidingsplekken tandheelkunde

De KNMT onderschrijft de motie van Van den Hil c.s. over de uitbreiding van de opleidingscapaciteit van de studie tandheelkunde en is content met uw 'Oordeel Kamer'.¹ Vandaag hebben wij vernomen dat de motie is aangenomen, wat goed nieuws is. In aanvulling op deze motie willen wij echter benadrukken dat 4 achtereenvolgende adviesrapporten van het Capaciteitsorgaan – met allen het advies om de instroom van opleidingsplaatsen tandheelkunde te verhogen – niet zijn opgevolgd.² Als gevolg hiervan is een precaire situatie ontstaan in onze beroepsgroep en voor patiënten. In de komende tien jaar gaat namelijk 36,5% van de tandartsen met pensioen en de Nederlandse mondzorg is in toenemende mate afhankelijk van tandartsen die zijn opgeleid in het buitenland. Hierbij merken wij op dat er een vertraging zit in het effect op de mondgezondheid van toekomstige generaties bij het opleiden van meer tandartsen, omdat de opleiding tandheelkunde zes jaar duurt. Dit betekent concreet dat er urgent 100 plekken bij moeten komen om de ontstane patstelling te doorbreken en zo te voorkomen dat het tandartsentekort verder oploopt.

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022Z11942&did=2022D24652>

² Capaciteitsplan 2021-2024. Deelrapport 3b. Eerstelijns mondzorg. P.33.

2. Zorg voor voldoende regionale spreiding

De KNMT ontvangt veel signalen van haar leden over regionale tekorten en de onwenselijke gevolgen voor de toegankelijkheid van mondzorg in deze regio's. Door de hoge tandartsratio (veel vraag, weinig aanbod) kunnen patiënten bij steeds minder praktijken terecht. Om de bereikbaarheid in het hele land te waarborgen is een structurele verhoging van het aantal opleidingsplekken vereist, maar direct aansluitend zou hierbij ook gekeken moeten worden naar de spreiding van deze plekken. Wij zien in dit kader een specifieke kans én noodzaak om een nieuwe opleidingslocatie te vestigen in Rotterdam. De tandartsdichtheid rondom een opleidingslocatie is immers relatief hoog en het vestigen van een nieuwe locatie biedt de mogelijkheid om de opleiding van nieuwe tandartsen te herijken in lijn met de wensen van de (regionale) bevolking en sector. Juist in de regio Zuidwest Nederland met complexe mondzorgproblematiek (Rotterdam) en lage tandartsdichtheid (Zeeland) kan dit leiden tot een noodzakelijke verbetering van de mondgezondheid en de tandartsratio.

3. Investeer met behoud van kwaliteit

In de tweede motie van Van den Hil c.s. wordt geconstateerd dat de opleiding tandheelkunde tot en met 2007 vijf jaar duurde en dat tandartsen die zijn opgeleid in het buitenland op basis van een vijfjarige opleiding een BIG-registratie verkrijgen en in Nederland hun vak kunnen uitvoeren.³ In 2007 is de opleidingsduur van de studie tandheelkunde bewust verhoogd naar zes jaar; resultaat hiervan is verbetering van de opleiding in beroepsmatig en wetenschappelijk opzicht. De tandarts, als de regisseur in de mondzorg, is hiervoor opgeleid om het totaaloverzicht te hebben.⁴ Deze heeft een breed wetenschappelijk en medisch kader, met de juiste diagnostiek en indicatiestelling tijdig en accuraat kan interveniëren om de nadruk te kunnen houden op preventie ten aanzien van de algemene gezondheid.

Aanvullend, ten aanzien van de ontbrekende buitenlandse context: in het buitenland kent men geen mondhygiënisten zoals in Nederland en is er veel minder aandacht voor preventie. De nadruk ligt op curatie. Bijna 79% van de Nederlanders gaat minimaal één keer per jaar naar de tandarts. Tandartsen onderhouden hierdoor een natuurlijke vertrouwensrelatie met patiënten. In het buitenland opgeleide tandartsen, zo blijkt uit de rapporten van het Capaciteitsorgaan, vertrekken doorgaans na enkele jaren weer uit Nederland en leveren daarmee geen structurele dekking voor het tandartsentekort.

Samen de schouders eronder

Het structurele tandartsentekort in Nederland vereist een structurele oplossing. De KNMT is graag bereid om daartoe de eerste stap te zetten en samen met het ministerie van VWS en het ministerie van OCW te werken aan een toekomstbestendige opleidings- en capaciteitsagenda, specifiek de realisatie van 100 extra opleidingsplekken tandheelkunde.

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2022Z12041&did=2022D24892>

⁴ Raamplan tandheelkunde (2009) *Vereniging van universiteiten*

Daarnaast constateren wij ook een bredere bereidheid in de mondzorgsector om te werken aan een totaalplan welk noodzakelijk is om te waarborgen dat ook toekomstige generaties patiënten op toegankelijke mondzorg kunnen rekenen. Wij zetten in op samenwerking en gaan hierover graag met u het gesprek aan.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Wolter Brands', with a long horizontal flourish extending to the right.

Wolter Brands
Voorzitter KNMT

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans de Vries', with a vertical line to its left and a horizontal flourish below.

Hans de Vries
Voorzitter KNMT (per 1-7-2022)